

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
Національний університет біоресурсів і природокористування
Одеський державний аграрний університет
Миколаївський національний аграрний університет
Київський національний університет технологій та дизайну
Луцький національний технічний університет
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Поліський національний університет

Матеріали всеукраїнської
науково-практичної конференції
**«СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТВАРИННИЦТВА УКРАЇНИ В
УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»**
ДО ДНЯ ПАМ'ЯТІ ДОКТОРА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ НАУК, ПРОФЕСОРА,
АКАДЕМІКА
КОВАЛЕНКА ВІТАЛЯ ПЕТРОВИЧА

19 вересня 2024 року
м. Кропивницький

Всеукраїнська науково-практична конференція

**«СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ТВАРИННИЦТВА УКРАЇНИ В
УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»
ДО ДНЯ ПАМ'ЯТІ ДОКТОРА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ НАУК,
ПРОФЕСОРА, АКАДЕМІКА
КОВАЛЕНКА ВІТАЛІЯ ПЕТРОВИЧА**

Тези доповідей

19 вересня 2024 р.

Електронне видання

Кропивницький 2024

Голова організаційного комітету:

Вікторія ГРАНОВСЬКА – д. е. н., проф., перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи ХДАЕУ

Заступник голови:

Владислав КУШНЕРЕНКО – к.с.-г.н., доц., завідувач кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин імені В.П.Коваленка ХДАЕУ.

Члени оргкомітету:

Ірина БАЛАБАНОВА – к.с.-г.н., доц., декан біолого-технологічного факультету ХДАЕУ;

Ірина РЯПОЛОВА – к. с.-г. наук, доцент кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин імені В.П. Коваленка, ХДАЕУ;

Максим РАГУЛЯ – доктор філософії з ветеринарних наук, асистент кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин імені В.П. Коваленка, ХДАЕУ;

Крістіна ОВДІЄНКО – асистент кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин імені В.П. Коваленка, ХДАЕУ;

Адреса редколегії: м. Кропивницький, проспект Університетський 5/2
Херсонський державний аграрно-економічний університет Біолого-технологічний факультет

«Сучасний стан та перспективи розвитку тваринництва України в умовах Євроінтеграції» до дня пам'яті доктора сільськогосподарських наук, професора, академіка Коваленко Віталія Петровича:

Всеукраїнська науково-практична конференція: тези доповідей, Херсон, 19 вересня 2024р. [Електронне видання] – Кропивницький: ХДАЕУ, 2024. - 102 с.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

Сучасні особливості селекції, розведення, ветеринарії та гігієни тварин з урахуванням впливу кліматичних та антропогенних чинників

1. ВІДХОДИ ТВАРИННИЦТВА І СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО Владислав КУШНЕРЕНКО, Андрій АНДРЕЙЧЕНКО <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i>	9
2. ГЕНЕТИЧНИЙ ПОЛІМОРФІЗМ ESR1_intron 3 (PvuII) ТА ЙОГО ЗВ'ЯЗОК ІЗ БАГАТОПЛІДНІСТЮ СВИНЕЙ: МЕТА-АНАЛІЗ Олександр КРАМАРЕНКО, Сергій КРАМАРЕНКО <i>Миколаївський національний аграрний університет</i>	12
3. ВІДРОДЖЕННЯ ТВАРИННИЦТВА УКРАЇНИ ПІСЛЯВОЄННОГО ПЕРІОДУ Алла БОНДАР <i>Миколаївський національний аграрний університет</i>	15
4. ВИКОРИСТАННЯ ЕНТРОПІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ОЦІНКИ ЖИВОЇ МАСИ ДІЙНИХ ТВАРИН Олена КАРАТЄЄВА <i>Миколаївський національний аграрний університет</i>	18
5. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПРОМИСЛОВОГО СХРЕЩУВАННЯ У СВИНАРСТВІ Андрій КАРТЄЄВ, Михайло ГИЛЬ <i>Миколаївський національний аграрний університет</i>	21
6. ПАРАТИПОВІ ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА СМЕРТНІСТЬ ПОРОСЯТ ДО ВІДЛУЧЕННЯ Сергій ЛУГОВИЙ <i>Миколаївський національний аграрний університет</i>	24
7. РОЗРОБКА СКЛАДУ НА ОСНОВІ ДЕЗИНФІКУЮЧОГО ЗАСОБУ «ПОЛІДЕЗ» ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ У ФОРМІ СПРЕЮ Ольга СУМСЬКА, Людмила ВОГНІВЕНКО <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i>	26
8. РОЗРОБКА ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ У ВЕТЕРИНАРНІЙ ПРАКТИЦІ Дарія КУЧИНСЬКА, В.ЛИЖНЮК, Олена ІЩЕНКО <i>Київський національний університет технологій та дизайну</i>	29
9. СТРЕС-ФАКТОР ПЕРЕГРУПУВАННЯ СВИНЕЙ ТА ЇХ ПРОДУКТИВНІСТЬ Владислав КУШНЕРЕНКО, Сергій БАЖЕНОВ <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i>	31
10. ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМОРЕГУЛЯЦІЇ ОРГАНІЗМУ МОЛОДНЯКУ ОВЕЦЬ Тетяна НЕЖЛУКЧЕНКО, А. ПОЛЬОВИЙ, Наталія НЕЖЛУКЧЕНКО	33

<i>Миколаївський національний аграрний університет</i>		
11. ВПЛИВ ПЕРЕД ЗАБІЙНОГО СТРЕСУ НА ЯКІСТЬ СВИНИНИ Владислав КУШНЕРЕНКО, Володимир БЕЗУГЛИЙ <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i>		35
12. ЕФЕКТИВНІСТЬ РІДКОЇ ГОДІВЛІ В УМОВАХ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ ПВДНЯ УКРАЇНИ Владислав КУШНЕРЕНКО, Тетяна СОМОВА <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i>		38
СЕКЦІЯ 2 <i>Сучасні технології утримання, годівлі і підвищення біології продуктивності тварин</i>		
1. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ШТУЧНОГО ОСІМЕНІННЯ КОРІВ І ТЕЛИЦЬ. Олена ВЕДМЕДЕНКО <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i>		41
2. ПОКАЗНИКИ РОСТУ ТА ГІСТОАРХІТЕКТОНІКА ОРГАНІВ КРОЛІВ ПРИ ЗГОДОВУВАННІ КОМБІКОРМУ З РІЗНИМ ВМІСТОМ ХРОМУ Леонід ГОРАЛЬСЬКИЙ, Ігор ВОЛКІВСЬКИЙ, Ігор СОКУЛЬСЬКИЙ, Наталія КОЛЕСНИК, Максим РАГУЛЯ <i>Житомирський державний університет імені Івана Франка, Головне управління Держпродспоживслужби в Житомирській області, Поліський національний університет, Херсонський державний аграрно-економічний університет</i>		44
3. ЗНАЧЕННЯ ПРОБІОТИКІВ У ГОДІВЛІ СВИНЕЙ Ірина ЛЮТА <i>Миколаївський національний аграрний університет</i>		47
4. ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ЯЛОВИЧИНИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ, СТРИМУЮЧІ ЧИННИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ Руслан СУСОЛ, Іван СТУЛЬНИК <i>Одеський державний аграрний університет</i>		50
5. М'ЯСНІ ЯКОСТІ СВИНЕЙ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ Галина КАЛИНИЧЕНКО <i>Миколаївський національний аграрний університет</i>		52
6. ВИРОБНИЦТВО КОРМІВ, КОМБІКОРМІВ, КОРМОВИХ ДОБАВОК І ПРЕМІКСІВ В УКРАЇНІ - СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ Наталія КОРБИЧ <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i>		55
7. ВАРІАНТИ ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВІДГОДІВЛІ СВИНЕЙ Наталія ПЕЛИХ, Крістіна ОВДІЄНКО <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i>		57
8. ВИКОРИСТАННЯ ІНДЕКСНОЇ ОЦІНКИ ВІДТВОРЮВАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ СВИНОМАТОК Наталія ПЕЛИХ, Анатолій ГОРОБЧЕНКО <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i>		60

<p>9. ПОШУК ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СВИНЕЙ Наталія ПЕЛИХ, Сергій ДАНИЛЬЧЕНКО <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i></p>	62
<p>10. ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ВІДГОДІВЛІ СВИНЕЙ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ Ігор ЧЕРНИШОВ, Анатолій НІКІТОВИЧ <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i></p>	64
<p>СЕКЦІЯ 3 <i>Сучасні аспекти якості, безпечності переробки продукції тваринництва та рослинництва</i></p>	
<p>1. ОРГАНОЛЕПТИЧНА ОЦІНКА ХЛІБА З ДОДАВАННЯМ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ДОБАВКИ Олена ПЕТРОВА <i>Миколаївський національний аграрний університет</i></p>	67
<p>2. ОЦІНКА ЯКОСТІ ГЛАЗУРОВАНИХ СИРКІВ З ДОДАВАННЯ СИРОПУ МЕДУ, ЕКСТРАКТУ ЗЕЛЕНОГО ЧАЮ, РОМАШКИ Наталя ШЕВЧУК <i>Миколаївський національний аграрний університет</i></p>	70
<p>3. ОСОБЛИВОСТІ СЕРТИФІКАЦІЇ ПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ Артем АНТОНЕНКО, Тетяна БРОВЕНКО <i>Національний університет біоресурсів і природокористування</i></p>	73
<p>4. АСПЕКТИ СИСТЕМИ АНАЛІЗУ РИЗИКІВ І КРИТИЧНИХ КОНТРОЛЬНИХ ТОЧОК Артем АНТОНЕНКО, Галина ТОЛОК <i>Національний університет біоресурсів і природокористування</i></p>	75
<p>СЕКЦІЯ 4 <i>Сучасні тенденції використання тваринної і рослинної сировини для харчового виробництва та індустрії гостинності</i></p>	
<p>1. ОБГРУНТУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНГРЕДІЄНТІВ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ ХЛІБОБУЛОЧНИХ ВИРОБІВ Ірина РЯПОЛОВА, Володимир ШУМЕЛЯК <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i></p>	78
<p>2. ОПТИМІЗАЦІЯ НУТРИЄНТНОГО СКЛАДУ М'ЯСНИХ СІЧЕНИХ ВИРОБІВ Ірина РЯПОЛОВА, Аеліта ОЛІЙНИК <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i></p>	81
<p>3. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ ДЛЯ ХАРЧОВОГО ВИРОБНИЦТВА Ольга ГОРАЧ, Олександр СЕНАТОР, Віталій ЯПРІНЦЕВ <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i></p>	84
<p>4. ПЕРСПЕКТИВНІ РОСЛИННІ ІНГРЕДІЄНТИ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА СИРКОВИХ ДЕСЕРТІВ Оксана ДЗЮНДЗЯ, Іван ЛАЗАРУК</p>	86

<i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i>		
5. ХАРАКТЕРИСТИКА МЯСНОЇ СИРОВИНИ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА НАПІВФАБРИКАТІВ	Наталя НОВІКОВА, Яна КОЛЕСНИК <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i>	88
6. СУЧАСНИЙ СТАН ВИРОБНИЦТВА ТОМАТНОЇ ПАСТИ В УКРАЇНІ	Ольга ГОРАЧ, Роман ВИХОВАНЕЦЬ <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i>	90
7. АЛЬТЕРНАТИВНІ ДЖЕРЕЛА БІЛКА В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ	Сергій НЕІЛЕНКО, Давид ВІНОГРАДОВ <i>Національний університет біоресурсів і природокористування</i>	92
8. ВПРОВАДЖЕННЯ ТРЕНДІВ ВИСОКОБІЛКОВОГО ХАРЧУВАННЯ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ	Людмила МАТВІЙЧУК, Сергій ФІЛПЧУК <i>Луцький національний технічний університет</i>	95
СЕКЦІЯ 5 <i>Комерціалізація галузей тваринництва</i>		
1. МАРКЕТИНГОВІ ІНСТРУМЕНТИ ПРОСУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА В УМОВАХ ВІЙНИ	Світлана БОЛІЛА <i>Херсонський державний аграрно-економічний університет</i>	99

СУЧАСНИЙ СТАН ВИРОБНИЦТВА ТОМАТНОЇ ПАСТИ В УКРАЇНІ

Ольга ГОРАЧ, Роман ВИХОВАНЕЦЬ

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Історично українське сільське господарство має великий потенціал. В Україні є все необхідне для вирощування сільськогосподарської продукції. На світовій арені Україна позиціонує себе як одного з лідерів сільськогосподарського виробництва, оскільки спеціалізується не лише на олійних і продовольчих, а й на вирощуванні овочевих культур. Помідори відіграють важливу роль у сільськогосподарському виробництві. Крім того, під томати припадає майже чверть площ, відведених під вирощування овочів. Але через високий ризик зміни кліматичних умов, виробники, які працюють у цьому районі, скорочують свою діяльність, оскільки помідори дуже вибагливі до природних умов [1].

Сучасний стан розвитку українського ринку томатів в останні роки характеризується поступовим зниженням виробництва. Традиційно аграрний сектор був орієнтований на забезпечення внутрішнього продовольчого ринку, але останнім часом зростає його залежність від іноземних товарів. На ринку томатів переважає вітчизняне виробництво, дефіцит сортів заповнюється продукцією іноземних виробників.

В Україні проводять традиційне сезонне вирощування помідорів на полях, а також томатів у закритому ґрунті (теплицях). Технічне оснащення теплиці дає можливість збирати томати в різні пори року. Особливої популярності набувають такі тепличні способи вирощування, як гідропоніка, тобто безґрунтове вирощування з використанням речовин, концентрації яких дозволяють регулювати процес росту рослин і максимально його автоматизувати [1, 2].

Деякі плоди використовують тільки в свіжому вигляді, а інші зберігають протягом зими або використовують для переробки пізніше. З оброблених помідорів виготовляють томатний соус, томатний сік, кетчуп тощо.

Урожайність помідорів, вирощених в теплиці, в рази перевищує вирощені на відкритому повітрі.

Сучасні виробники томатної пасти в Україні використовують різні технології та обладнання для виробництва цього продукту. Деякі з цих компаній використовують традиційні методи виробництва томатної пасти, такі як варіння помідорів у каструлі на відкритому вогні, тоді як інші використовують більш сучасні методи, такі як концентрування під вакуумом або центрифугування, що дозволяє зберегти більше поживних речовин.

На сьогоднішній день, виробництвом томатної пасти в Україні є певні проблеми, а саме низький рівень механізації виробництва та використання відсталої технології позначиться на якості та терміні зберігання продукції. Крім того, виробники не завжди дотримуються вимог охорони здоров'я та

безпеки при використанні добавок та консервантів, що може створити певні ризики для споживачів даної продукції [3].

На сьогоднішній день в Україні на помідори свіжі діє ДСТУ 3246-95 «Томати свіжі. Технічні умови». Свіжі томати залежно від призначення поділяються на: томати для споживання у свіжому вигляді, томати для цільноплідного консервування і консервів для дитячого харчування та томати для соління [4-6]. Виробництво томатної пасти є складним технологічним процесом, який передбачає проведення декількох етапів обробки томатів. Важливим етапом є контроль якості виробів на кожному етапі технологічного процесу, а також дотримання правил санітарно-гігієнічного режиму на підприємстві. Також виробництво томатної пасти в Україні регулюється законами та нормативними актами.

Таким чином, дослідження сучасних технологій виробництва, якості та терміну придатності томатної пасти є важливим завданням для забезпечення продовольчої безпеки та якості харчових продуктів на вітчизняному ринку. Отримані результати можуть допомогти споживачам зробити усвідомлений вибір томатної пасти захистити своє здоров'я.

Література:

1. Розвиток вітчизняного ринку: бізнес-план підприємства по виробництву томатної пасти. Веб-сайт URL: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/razvitie-otechestvennogo-rynka-biznes-plan-predpriyatiya-po-proizvodstvu-tomatnoj-pasty>
2. Вихованець Р.М., Горач О.О. Особливості виробництва томатної пасти в умовах продовольчої безпеки / Таврійський науковий вісник. Серія: Технічні науки / Херсонський державний аграрно-економічний університет. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 4. С. 94-101. <http://dspace.ksaeu.kherson.ua/handle/123456789/9032>
3. Горач О.О., Новікова Н.В. Товарознавство харчових продуктів: навч. посіб. для вузів / О.О. Горач, Н.В. Новікова, Херсон: ХДАЕУ, 2023. 345 с.
4. ДСТУ 3246-95 «Томати свіжі. Технічні умови».
5. ДСТУ 4416:2005 «Томатна паста. Технічні умови». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1177-2005-%D0%BF>
6. ДСТУ 5081:2008 Продукти томатні концентровані.

АЛЬТЕРНАТИВНІ ДЖЕРЕЛА БІЛКА В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ

Сергій НЕІЛЕНКО, Давид ВІНОГРАДОВ

Національний університет біоресурсів і природокористування

Зростання світового населення, підвищення попиту на білкові продукти та посилення екологічного тиску на тваринницьку галузь вимагають пошуку стійких та ефективних рішень для забезпечення харчової безпеки. Альтернативні джерела білка, зокрема рослинні білки, інсектопротеїни та культивоване м'ясо, є перспективними інноваціями, що відповідають викликам сучасної харчової промисловості.

Рослинні білки, такі як соя, горох, нут та інші бобові, стають все більш популярними завдяки їхньому екологічному сліду, низькому вмісту насичених жирів та широким можливостям у виробництві заміників м'яса. Водночас інсектопротеїни, що є високоефективним джерелом білка з мінімальними затратами на ресурси, поступово отримують визнання в західних країнах. Культивоване м'ясо (вирощене в лабораторних умовах) відкриває нові горизонти для харчової індустрії, дозволяючи уникнути етичних та екологічних проблем, пов'язаних з традиційним тваринництвом [1].

Ця тема набуває все більшої актуальності через зростаючий інтерес споживачів до етичних та екологічних аспектів виробництва їжі. У поєднанні з розвитком технологій виробництва альтернативних білків та їх інтеграцією в індустрію гостинності, ці інновації сприяють формуванню нових гастрономічних тенденцій і відповідають глобальним викликам щодо сталого розвитку.

Метою роботи є дослідження сучасних тенденцій розвитку ринку заміників м'яса, як рослинного, так і тваринного походження, а також аналіз перспектив їхнього впровадження в харчову промисловість та індустрію гостинності. Особлива увага приділяється оцінці екологічних, економічних та соціальних аспектів виробництва й споживання таких продуктів, а також їхній ролі у формуванні сталих систем харчування, що відповідають сучасним споживчим запитам і викликам глобальної продовольчої безпеки.

Ринок альтернативних джерел білка швидко зростає, на що впливають екологічні, етичні та харчові потреби сучасного суспільства [2]. Ці альтернативи — рослинні білки, інсектопротеїни та культивоване м'ясо — не лише пропонують нові рішення для споживачів, але й зменшують вплив на навколишнє середовище, створюючи нові можливості для харчової промисловості.

Рослинні білки вже стали основною альтернативою традиційному м'ясу. Основними джерелами рослинного білка є соя, горох, нут, квасоля та інші бобові культури. Завдяки своїм харчовим властивостям і екологічним перевагам, ці продукти стають все популярнішими серед споживачів, які